

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hoče sam pouč, plača za vse leto 12 K, za pol leta 6 K, za četrt leta 3 K 50 h, za en mesec 1 K 50 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. Na naročbe brez istodobno vpošiljavo naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterstopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Pokupini se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knaševih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnistva telefon št. 85.

Katoliška nasilnost.

Pretekla dva tedna ima „Slovenec“ zopet lepo in prijetno priliko, da na dolgo in široko opisuje, kako na Francoskem zapisujejo in cenijo cerkve in cerkveno premoženje.

Kakor znano, je sprejela francoska zbornica z veliko večino glasov zakon, s katerim se loči cerkev od države.

Za vsako državo je to koristen zakon, in ko se bodo na Francoskem pomirili po verskem fanatizmu umetno razburjeni duhovi, bode ta zakon francoski državi v veliko srečo. Pri vsem tem je potrebno, da nekoliko pomislimo, kaj pravzaprav odpade z novim zakonom katoliški cerkvi.

Dosedaj je francoska država (kakor tudi razne druge države) plačevala vsako leto velikanske vsote za duhovščino. Država je morala plačevati službujočim in upokojenim letne plače, katere so pa tam večje nego pri nas in je morala vzdrževati vse cerkve.

Za te duhovske plače je dajala vlada na leto kakih štirideset milijonov frankov. Poleg tega so si lastili duhovniki vse mogoče pravice, računali od pogrebov, krstov, porok itd., kolikor se je komu zljubilo. Ustanavljali so razne verske družbe in bratovščine, v katerih so molzli ljudi za denarje. Imeli so velikanska tovarniška podjetja, izdelovali žganje, spirit, rum, čokolado itd.

Vse to je donosalo božjim namestnikom na milijone dobička. Poleg teh denarnih strani so izrabljali svoj verski vpliv in neumno ljudstvo hujskali proti ljudovladi. Delali so pri volitvah s profancijo sv. Rešnjega telesa in drugih verskih svetinj ter zapeljevali ljudstvo v klerikalni tabor. Kaj čuda potem, če je vsa francoska politična javnost začela misliti resno, kako bi se ustavila ta klerikalna povodenj.

Kako nevarni ljudje so klerikalci za vladno, je dokaz to, da so celo med francosko armado zanesliagi-

tacijo in je bilo med višjimi častniki več klerikalcev, ki bi vodili v slučaju potrebe vojske proti lastni domovini. Seveda so bili vzgojeni ti francoski višji častniki v jezuitskih šolah in so od klerikalcev gotovo plačani, delali propagando za klerikalce in za odpravo republike med vojaki.

Francoski je potemtakem že skrajno pretel klerikalizem, da zaslužni vse svobodomiselnost prebivalstva in namesto ljudovlade obnovi monarhijo.

Vstali so tedaj voditelji naroda in zaklical: „Cerkar se ima ločiti od države, da ne bode slednjič podjarmila države!“

Vse svobodomiselnostne stranke so se zedinile v tem in lansko leto je v francoski zbornici padla kocka, seveda ne v prilog klerikalizmu.

Tako so ločili cerkev od države in postavili nove zakone, ki določajo, kako naj se cerkev po svoje uredi in naj jo vzdržujejo seveda tudi tisti, ki hočejo, da cerkev obstoji.

Ustanovili bodo verske družbe, ki ne bodo v nobeni zvezi z državo, ampak kot verska družba sicer sama zase samostojna, a v drugem oziru pod nadzorstvom države.

V teku let so si nabrale cerkve in samostani veliko premoženje. To premoženje pripade sedaj verskim družbam. Da pa ne bi naredili božji namestniki s cerkvenim denarjem preveč po domače, zato je pričela vlada pretečeni teden ceniti cerkvene vrednosti.

In tu je nastal vihar pri duhovnih gospodih, ki ne marajo, da bi jim kdo gledal na prste pri cerkvenem premoženju.

Nahujskali so ti božji namestniki neumno ljudstvo, da se je uprlo komisarjem, ki so prišli ceniti in pregledat cerkvene vrednosti. Po nekaterih krajih so s klopmi in spovednicami zastavili od znotraj cerkvena vrata. Komisarji so privzeli v takih slučajih v pomoč policijo in po deželi orožništvo in vojaštvo.

Nastali so pravcati pretepi po cerkvah. Seveda so se odlikovale pri teh pretepih tercijalke in tercijali, ki so po celem svetu enaki.

„Slovenec“ se baha, da so se babnice valjale kar po tleh, ko so branile komisarjem vstop v cerkve. Seveda so morala oblastva mnogo takih tercijal-k-bojnikov spraviti s silo proč in nekatere podkupljene monarhistične grofe so morali celo aretirati, ker niso nehali hujskati ljudi.

Po mnogih krajih se niso upirali odredbam vlade, tam se je vse mirno izvršilo. V škofijah, kjer pa škofujejo škofi a la ljubljanski Jeglič, tam so pa marsikje delale sitnosti vladnim komisarjem. Vkljub temu odporu nahujskanih ljudi se je povsod izvršil popis in cenitev in se nadaljuje po vsem Francoskem.

Kako podivjani morajo biti francoski tercijali in tercijalke, je spoznati iz tega, da katoliški francoski in drugi časopisi obsojajo divje nastope katoličanov. V listu „Univers“ piše abbé Gayrand: „Jaz obsojam nasilstva, ki so se izvršila zoper vladne organe, zlasti pa obsojam nepokorščino, ki so jo pokazali nekateri posvetnjaki proti tistim duhovnikom, ki so hoteli zabraniti nasilstva fanatične drhali.“ Menda dovolj jasna slika, kako nastopajo francoski katoliški proti vladi. Pomagalo seveda ne bode vse to nič, (če tudi „Slovenec“ še bolj „krvavo“ popisuje prizore v raznih cerkvah), temveč vlada gre svojo začetno pot dalje. Večina francoskih duhovnikov je na strani vlade, ker vidijo, da se ne da upirati in vdali se bodo ravnodušno v usodo, dobro vedo, da bodo boljše izhajali, če bodo z vlado. Seveda druga fanatična duhovščina pa misli s silo in z ljudsko nevednostjo (tudi na Francoskem jo je še dovolj) zabraniti vladno postopanje. Mi vidimo v duhu Francosko, kako je stopila za vrat tistemu zmaju, ki tudi pri nas skuša vse požreti. Zvijta se ta francoski zmaj in otepava z repom, a pomagalo mu ne bode nič, Francija ga bode storila — neškodljivega, to smo prepričani.

Sedaj pa nekoliko domačega. Te divje izbruhe francoskih katolikov proti vladi je opisoval „Slovenec“ pretekla dva tedna s silnim ogorčenjem in rentail nad francosko

vlado, ki s silo odpira cerkve in dela proti ljudski volji.

Na Francoskem imajo splošno in enako, direktno in tajno volilno pravico. Volitve so torej izraz ljudske volje. Ljudska volja je poslala v parlament poslance, katerih velikanska večina je sklenila zakon o ločitvi cerkve in države. Ta zakon je torej sklenilo ljudstvo in ljudska volja je, da se izvede. Veri se s tem zakonom ni škodovalo, le izsesavanju ljudstva so se postavile meje. Duhovniki, ki uprizarjajo revolte se torej upirajo ljudski volji, volji francoskega naroda. Z duhovniki vlečejo aristokratije in nekaj žensk, devetdeset odstotkov francoskega naroda pa zahteva, da se zakon izvede in izvedel se bo gotovo, tem sigurnejše, ker so na Francoskem pravzaprav le še aristokratije in njih služabniki klerikalni, kmet in delavec, obrtnik, trgovec in uradnik pa so nasprotniki klerikalizma. „Slovenec“ pisarjenje nam kaže, kako klerikalci zaničujejo ljudstvo in njegovo voljo in se ljudstvu s silo upro, kadar se gre za — bisago.

Državni zbor.

Na Dunaju, 14. febr.

Posl. Sylvester je interpeliral železniškega ministra zaradi električne gonitve na bodočih alpskih železnicah ter vprašal, kako napreduje delo pri gradbi teh železnic.

Posl. Choc je podal nujni predlog glede vojaških dogodkov na Češkem.

Na vsenemški nujni predlog zaradi prispevanja k skupnim državnim stroškom je odgovarjal ministrski predsednik baron Gautsch ter rekel, da se poverilni zakon kmalu predloži, a v popolnem obsegu bo odgovoril na včerajšnji in današnji nujni predlog pri debati o vplivu ogrskih razmer na Avstrijo. (Schönerer: „In med tem časom se bodo plačevali milijoni za Ogrsko brez pravice in zakona!“ Posl. Berger: „Lopov! Lopovi!“ Posl. Resel (Vsenemcem): „Vi ste sleparji in ljudski goljufi!“ Pri glasovanju je bil vsenemški predlog odklonjen s 140 proti 22 glasom.

Potem je utemeljeval posl. Choc svoj nujni predlog zaradi vojaških dogodkov na Češkem. Pri tej debati je govoril tudi posl. grof Sternberg, ki se je skliceval na svoj žaljivi govor iz prejšnje seje ter se norčeval iz ministrskega predsednika, češ, da ni znal prav braniti cesarja. — Seveda je tudi ta nujni predlog bil odklonjen, nakar se je začelo drugo branje rekrutnega zakona.

Poročevalec posl. vit. Gniwosw je rekel, da taka velesila, kakor je Avstro-Ogrska brez močne, dobro organizovane in dobro disciplinirane armade ne more biti dobrodošel zaveznik, niti oponirati svojim prikritim in javnim sovražnikom. Sicer se sliši skoraj od vseh vladarjev, da si želijo mir, vendar se oborožujejo vse velesile. Rusija je bila vključ v močni armadi na suhem in na morju tepena, ker ni bila dovolj pripravljena.

Posl. Kaftan je svaril, naj se ne zanašamo preveč na trozvezo. Kje ostane usoda našega Primorja napram sosednji državi (Italiji), ki z veliko naglico utrjuje svoje pozicije ob nasprotnih bregovih? Nadalje je protestiral proti prepovedi, da vojaški gojenci ne smejo med seboj občeati v materinem jeziku in da se češkim častnikom vsiljuje nemški občealni jezik.

Posl. dr. Duleba je izrazil ogorčenje v imenu poljskega kluba posl. grofu Sternbergu zaradi njegovega včerajšnjega nekvalifikovanega govora. Zahteval je reformo opravilnika, da taki napadi ne bodo več mogoči. Izjavil je, da bo poljski klub glasoval za rekrutni zakon ne glede na stališče, ki ga zavzema napram sedanjim vladim.

Posl. Steiner je tudi izjavil v imenu krščanskih socialcev, da bodo glasovali za rekrute, toda le pod pogojem, da se Madjarom ne izpolni nobena zahteva glede armade.

Posl. dr. Lang je navajal mlado-češke zahteve glede vojaštva.

Posl. Rottler je protestoval proti temu, da se rabi vojske za častniške

LISTEK.

Naravoslovne črtice.

(Neva Perseel II., polarna Mizar in Alkor zvezda.)

(Konec.)

Ker smo govorili že o malem vozu, oziroma se še nekoliko na veliki voz, in oglejmo si drugo zvezdo njegovo v drugo. Imenujejo jo Mizar, kdor ima dobre oči, opazi ravno nad njo še drugo drobno zvezdico, kateri pravimo Alkor. Že l. 1700. je opazila soproga berlinskega astronoma Kircha, da ima Mizar spremeljevalca 4. vrste pri sebi, ki se premiče istočasno z njim. L. 1888. se je pa dognalo na harvardski zvezdarni, da ima Mizar spektrum, v katerem se temne črte semtertja podvojé, dočim so sicer enostavne. Prof. Pickering je nato nastavlil podmeno, da ima Mizar zvezdo-posestrimo, da sta si pa zvezdi tako blizo druga poleg druge, da jih tudi najboljše teleskopi ne morejo razdružiti. Kedar namreč stojita obe zvezdi druga za drugo z ozirom na

smer proti naši zemlji obrnjeno, takrat vidimo samo en spektrum, in samo enostavne črte v njem. Črte pa se podvojé, kakor hitro stopita posestrimi iz skupne smeri: ena se nam bliža — njen spektrum se pomika proti vijoličastemu koncu, — druga se oddaljuje, njen spektrum se pomika proti koncu rdeče barve. Stem je dejstvo podvojenih črt nad vse verjetno in ženjalno razloženo.

V prihodnjih letih je preračunal potem prof. Vogel v Potsdamu pota tega čudnega osolnčja. Zvezdi zavrté se druga okrog druge v 20^{1/2} dnevih, veliki premer jako eliptičnega njihovega tira meri 70 milijonov kilometrov. Teža obeh zvezd bo znašala približno štirikratno maso našega solnca.

Ves sistem zvezde Mizar je pa sestavljen tako-le: Mizar se vrti s svojo posestrimo skupno drugi okrog drugega; njih razdalja ni večja nego našega planeta Merkurja od solnca. Jako daleč od njih se suče okrog njih tretje solnce, ki rabi nekaj tisoč let, da jih obkroži. Končno pa pride še Alkor, ki rabi za svojo pot več kot 100.000 let.

Kakor smo že povedali, ni nikakor izključeno, marveč je jako verjetno, da ima vsako teh solne celo vrsto planetov in mesecev, da je torej ta čudni svetovni sistem vse drugače komplicirano ustvarjen, kakor pa naš.

Glede prostora in časa pa ni treba biti zvezdogledcem v zadregi. Ni dovolj velikih števil, ki bi se ne mogle realizovati v vesoljstvu, kjer so tisoči kilometrov neznatna črtica, kjer so milijoni let del trenutka!

V hiši žalosti.

Povest iz tržaškega življenja; spisal Vinko Ruda.

(Dalej.)

Prišedši domov je Ada dobila očeta, ki je begal po sobi in deklamiral ter gestikuliral, kakor kak igralec. Ves je bil razvnet in tudi žena je bilo veselo razpoložena.

„To pot se mi pa posreči — oh, to pot sem zadel pravo. Zdaj je konec žalosti in bede.“

Ko je zagledal Ado, je skočil k nji in jo objel.

„Zlato moje dete, veseli se s svojimi starši. Nič več ne boš svojih drobnih prstov lomila pri šivanju in nič več si ne boš kvarila svojih lepih oči. Tudi zato, da, prav zate napočijo zdaj dnovi sreče in neskaljenega veselja.“

Ada se je izvila očetu iz rok in odločila klobuk in vrhni suknjič.

„Ali ste zadeli v loteriji ali pa kaj podedovali?“ je vprašala mirno in z lahko ironijo, katere pa oče niti opazil ni. Vajena je bila takih prizorov in že davno ni več verjela, da bi se njena usoda kdaj premenila in da bi kdaj še videla lepših dni.

Oče se je patetično postavil sredi sobe.

„Kaj loterija! Kaj dediščina! Vprašam jaz za take malenkosti. Milijone bomo imeli. V palači boš stanovala, vozila se boš v kočiji, kakršne Trst še ni videl in vse boš lahko imela, česar si bo poželelo tvoje srce. Izumil sem nekaj velikanskega, nekaj takega, kar povzroči kolosalno revolucijo v gospodarskem življenju. Da, da, le glej me, Ada moja. Tudi ti si podcenjevala svojega očeta, prav kakor tvoja mati. A jaz sem se za-

vedal svojih moči in zato sem mirno da, heroično prenašal vajine tihe samo s pogledi izrečene očitke in dasi me je bolelo srce, sem delal na svojem načrtu. In posrečilo se mi je. Napravil sem epohalen izum.“

Ada je že zopet sedela za mizo in šivala, kakor bi bila njena usoda odvisna od onih par krajcarjev, ki jih je še ta dan utegnila s šivanjem zaslužiti.

„Kaj pa ste izumili, oče?“ Tako hladno, tako ravnodušno, skoro obupno se je glasilo to vprašanje, da je kakor slana padlo materi na srce, očeta pa užalilo v njegovem samoljubju. Razburil se je in začel kričati.

„Ali mar dvomiš, da se mi je končno vendar posrečilo, izvesti idejo, kateri sem žrtvoval svojo eksistenco? Ali pa mar misliš, da tvoj oče ni sposoben, napraviti kak izum? Moja ideja je epohalna, moja ideja je taka, da mi bo nešla milijone!“

„Kaj ste pa izumili oče?“ je vprašala Ada.

„Nekaj velikanskega. Izumil sem stroj, s čigar pomočjo ne bo več na parnikih treba premoga. Za premog se morajo izdajati ogromne svote,

sluge in kuharje v častniških kuhinjah.

Debata se bo nadaljevala jutri.

Parlamentarni položaj.

Dunaj, 14. februarja. Po par burnih obstrukcijskih debatah je prišel parlament zopet v svoj mirni tok, tako da reši jutri najbrže že rekrutni zakon; ako se to zgodi, predloži vlada v petkovi seji volilno reformo; prihodnja seja bi bila potem šele prihodnji torek, da bi imeli poslanci dovolj časa proučiti volilno reformo. Po volilni reformi bo drugo branje trgovinskih pogodb.

Iz odsekov in klubov.

Dunaj, 14. februarja. Pro-računski odsek je imel danes sejo ter je razpravljal o zgradbah v tržaškem pristanišču. Posl. vitez Vuković je rekel, da dose-danje postopanje pri takih zgradbah ni bilo pravilno ter se mora popraviti po dosedanjih izkustvih. Pred-lagal je v ta namen pododsek, čemur so se pridružili tudi vsi naslednji go-vorniki.

Zveza ustavovernih vele-posestnikov in klub konser-vativnih čeških veleposest-nikov sta sprejela ostra protesta proti napadom grofa Sternberga na krono.

Brambni odsek je sprejel prve štiri paragrafe novega zakona o vojaških taksah.

Kriza na Ogrskem.

Dunaj, 14. februarja. Pri da-našnji avdijenci grofa Fejervarya se je sklenil razpust ogrskega državnega zbora. Baron Fejer-vary pa še ostane na Dunaju ter bo jutri najbrže zopet prišel k cesarju, da se določijo odredbe za raz-pust parlamenta in za brez-parlamentarno vladanje. Cesar izroči ministrskemu predsedniku tri lastnoročna pisma: z enim se skliče ogrski državni zbor na pone-deljek, 19. t. m., z drugim se državni zbor razpusti, a s tretjim se imenuje general Nyiri za kra-ljevega komisarja ter se mu dajo nakazila, kako mu je postopati, ako bi hotela opozicija protestirati proti razpustu ali ako bi hotel kateri poslanec govoriti.

Budapešta, 14. februarja. Posl. Kossuth je rekel deputaciji mešča-nov, ki mu je prinesla diplomu čast-nega meščanstva: „Ne povem vam nič novega, ako poudarjam, da pri-dejo časi, ko bodo poslanci in komi-tati obsojeni k molčanju. In potem bo dolžnost vsakega Ogra, se udele-žiti obrambe domovine. S tem ni rečeno, da bo moral vsak Oger zgra-bitu za orožje, temu da bo vsak Oger trdnjava patriotizma in pasiv-nega odpora.“

„Budapesti Hirlap“ je prinesel malo verjetno vest, da je rekel cesar nekemu politiku: „Jaz ne morem glede armadnih zahtev nič-e-

sar storiti zaradi svojih za-veznikov.“

Carinski konflikt med Avstro-Ogrsko in Srbijo.

Belgrad, 14. februarja. Mini-strski predsednik je baje izjavil: „Vlada odstopi, kakor brž se dožene sporazumljenje z Avstro-Ogrsko; na to pa ne bo treba več dolgo čakati.“

Dunaj, 14. februarja. Poslanik dr. Vuić je takoj pri svojem pri-hodu na Dunaj predložil ministru Goluchowskemu noto srbske vlade o novih predlogih srbske vlade. — Tudi poslanik dr. Milovanović ostane toliko časa na Dunaju, da se sklene začasna trgovinska pogodba s Srbijo.

Belgrad, 14. februarja. Prva brzojavna poročila, ki jih je poslal dr. Vuić z Dunaja o svojem raz-govoru z ministrom zunanjih zadev, so napravila v Belgradu ugoden vtisk. Trgovinska pogajanja se kmalu ob-nove, a meja za uvoz v Avstro-Ogrsko se zopet otvori naj-brže že jutri.

Sultan in knez Ferdinand.

Sofija, 14. februarja. Sultan je po Munir paši zopet zelo ljubez-nivo povabil kneza Ferdinanda v Ca-rigrad, češ, da bo mogoče ustno po-ravnati vse preporne zadeve in ne-sporazumljenja. Z ozirom na javno bolgarsko mnenje pa bo knez skoraj gotovo tudi to povabilo odklonil.

Japonski dolgovi.

London, 14. februarja. V japon-skem parlamentu je finančni minister povedal, da znašajo dolgovi za voj-sko 1822 milijonov, drugi državni dolgovi pa 575 milijonov.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 15. februarja.

— **Dopolnilna volitev za tr-govsko in obrtniško zbornico v Ljubljani** je razpisana na dan 21. februarja. Opozarjamo vse intere-sente na uradni razglas.

— **Volitve v medvodski ob-čini** se bodo vršile prihodnji teden od 20. do 25. svečana — tedaj celih 5 dni. Ko smo brali o „lepih“ volit-vah v Knežaku, prišlo nam je neho-toma v misel, da tudi našemu Smovcu in Pomarančarju gre slavno c. kr. okrajno glavarstvo s polnim parom na roke. Že reklamacije so tako re-ševali; da vemo že naprej, da gresta Smove in Cron roko v roki proti poštenim stranki, ki hoče strmo-glaviti Smovca in vso klerikalno bando. Tako se je rešila reklamacija proti volilni pravici ljubljanskega škofa popolnoma v klerikalnem duhu. **Ljubljanski škof** bode pri občin-skih volitvah v Medvodah dva-krat volil in sicer v I. razredu kot lastnik (oziroma uživalec) škofijske graščine v Goricanah in v III. raz-redu kot zasebni lastnik neke bajte,

s pripravami za svojo slavnost. Pri Židu si je bil izposodil vse, česar je potreboval. V Prosenovi sobi je obe-sil svojo veliko sliko, ki je obsegala pol stene, in o kateri naj bi ta dan povabljeni prijatelji izrekli svojo sodbo. Razobesil je pa po stenah tudi še mnogo drugih, še vedno ne prodanih slik in skic, tako da je imel Pro-sen vtisk, kakor da se nahaja v kaki galeriji slik.

Tudi svojo lastno sobo je dal Karlo izprazniti. V to sobo je postavil dolgo mizo. Tu naj bi bila večerja, na katero je povabil svoje prijatelje.

Ko je bilo delo končano, je bil Karlo sam s seboj jako zadovoljen. Res, da mu je Žid za posojeno po-hištvo precej računal, ali posodil je samo elegantne, četudi ne nove mo-bilije in snežnobelo namizno perilo, tako da je vse izgledalo jako gospo-sko in distingvirano.

Večerjo je bil Karlo naročil v bližnji gostilni, dobro večerjo in mnogo pijače.

Ko so bile vse priprave končane in užgane izposojene svetilke, je Karlo še svojo toaleto spravil v red, potem pa si užgal cigareto in zado-voljno vzdihnil: „Zdaj lahko pridejo!“ (Dalje prih.)

ki je poleg graščine. To bistroumno razsodbo ima na vesti okrajno gla-varstvo v Ljubljani. Po tej praksi bi lahko vsi večji posestniki po dvakrat volili v različnih razredih. Ta razsodba je gotovo salomonska. Tako je pra-vica pod vladno Jegliča in Schwarz! Čuje se tudi, vsaj tako trdi preški župnik Brence, da bodo duhovniki volili za-se v I. razredu, potem pa v obeh razredih za župnišča, kaplanijo, podružne cerkve itd. Sorški kaplan bode tako nad desetkrat volil. Ravnotako preški in sv. katarinski župnik. Volilna komisija je izvoljena iz samih zagrizenih pristašev Smovca in Pomarančarja. Našega niso nobe-nega poklicali v komisijo. Kraj volit-ev je razpisan v Preski, ki je ravno na periferiji občine in to v vasi, kjer je vse klerikalno. Naši volilci bodo imeli hoditi na volišče po 2—1½ ure, ko bi tako imeli vsi volilci po ¾ ure, če bi se v sredi občine vršila volitev. Tako gredo na roko žu-panu, ki je znan, da je že de-lal razna hudodelstva. Za boljše umevanje, kako stoji šance, naj služi še dejstvo, da se teh volitev udeleži štirinajst duhovnikov. Kaj ho-čete še več? Vkljub temu imamo trdno upanje v zmago! Kako bode volilni komisar postopal, poročali bo-demo vestno, brez pretiranja, a že iz gorenjih podatkov se vidi, kake pojme o zakonu in o pravici ima deželni predsednik Schwarz.

Vprašanje o glagolci se reši neugodno.

Kakor znano, so se lansko pomlad sešli slovenski in hr-vatski škofje v Rimu, da se z Vati-kanom posvetujejo glede glagolice. Seveda je bilo to vse radi lepšega in da se Slovincem, predvsem na Hrva-tom, ki zahtevajo glagolico po svojih cerkvah, nasuje peska v oči. Ker me-sece in mesece ni bilo iz Vatikana nobene vesti, kako se je zasukalo gla-golsko vprašanje, so začeli svobodno-miselni listi, hrvatski in slovenski, drezati, kaj je pravzaprav s to rečjo. In oglasili so se klerikalci, med njimi tudi ljubljanski „Slovenec“, naj ven-dar ne vlačimo stvari v javnost in politiko, ker v tem vprašanju od-ločuje edinole sv. Stolica, ka-teri se mora vsak veren katoličan klan-jati, ker bo stvar rešila tako, kakor se mora rešiti in nič drugače. Molčali smo. Vatikan pa le ni dal od sebe nobenega odloka. Dalmatinski posla-nec dr. Dulibić je nato 18. decembra l. l. interpeliral v dunajskem držav-nem zboru, kaj je z glagolskim vprašanjem in minister za bogočastje je izjavil, da vlada nima s tem nič opravi-ti, ker to je notranji posel cerkve. Minula sta skoraj dva meseca od ta-krat in še nismo vedeli, kako stoji glagolsko vprašanje. Predvčerajšnje klerikalno „Hrvatstvo“ pa prinaša čla-nek v katerem napada avstrijsko vlado, da se je brigala za glagolico, seveda tako, da bo to vprašanje rešeno ne-ugodno za Hrvale in Slovence. Do-kaza, da so ti napadi osnovani, pa ne navaja nobenega. H koncu pa pravi: „Uzsliedi li iz Rima riešenje nepovoljno za glagoljicu, od-govornost će za to nositi u prvom redu avstrijska vlada.“ Iz teh besedi se mora čitati med vr-stami, da hrvatski klerikalci vedo, da se glagolsko vprašanje reši neugodno za nas; da pa ne pade na Vatikan tolika krivda, skušajo to zvaliti na avstrijsko vlado, dasi so nekaj mese-cev preje z vso jasnostjo trdili, da v tem vprašanju odločuje edinole sv. Stolica.

— **Reši nas duševne teme, o Gospodi!** Ni je blaznosti, ki bi je naše verno ljudstvo ne uganjalo! Člo-vek bi mislil, da je na tem polju še kaj nemogočega! Pa je resnica, ni-česar ni nemogoče! Zadnjič enkrat je bil škof v Crngrobu ter opravil tam sveto opravilo. Ker v propovedi niti zabavljaj ni, bi o tem ne pisali; tudi je škof na tem, o čimer hočemo po-ročati, nedolžen. Nikaka krivda ga ne zadeva. To bodi pribito! Vzlic temu je gola resnica, kar tukaj pišemo! Med propovedjo je bil škof, ki se pri taki priliki tudi v spovednici brez vsake potrebe mnogo trudi, precej bled, in neka histerična pobožna žen-ska si je v glavo vtepla, da je moral škof po pridigi malo iz cerkve stopiti, in ker ni bilo drugega prostora, sto-

pil je nekam za cerkev, ali za stolp, ter moral plačati davek človeški na-ravi, kateremu davku se ne odtegneta niti cesar, niti papež. Če bi kaj ta-kega res bilo, bi to ne bila nikaka nesreča, ker se ravno vsakemu pri-peti. Komaj pa je dotična ženska raz-nesla neokusno vest po vaseh, so pričele ženske, mlade in stare, kar dreti k crngrobški cerkvi. Z mesta, kamor je bil škof med opravilom baje stopil, so z največjim navdušenjem potrgale suhljasto travo, in sedaj je vsaka po-nosna na to, če ima v svoji mašni knjigi šopek trave, ki je bila baje na tak čuden način blagoslovljena! Tako se je zgodilo v letu tisoč devetsto in šestem po rojstvu našega Zveličarja. Da bi se nas Bog usmilil!

— **Vse „sveto“.** Naši duhovniki so vpeljali pri ljudstvu, da se ime-nuje marsikaj „sveto“, kar v resnici ne potrebuje tega pridevka. Tako be-remo v „svetem“ katekizmu o „sveti“ maši, „svetem“ rožnem vencu, „sve-tem“ misijonu, „svetih“ čednostih, kakor „sveti“ pobožnosti, „sveti“ po-nižnosti, „sveti“ usmiljenosti, „sveti“ potrpežljivosti itd. Vse „sveto“! In zakaj to? Da se v ljudeh vzbudi toliko več „svete“ pokorščine in „sve-tega“ spoštovanja ter „svete“ vda-nosti v „svete“ duhovniške besede. Pripominjamo, da duhovniki med seboj nikdar ne govorijo o „sveti“ maši, ampak vedno le o maši in v misalu stoji dosledno: missa in hono-rem sancti.

— **Šolske vesti.** Ga. Vohnic-Mikota, učiteljica v Cerkljah, je dobila zaradi bolezni dopust in pride na njeno mesto kot suplentinja ab-solvirana otroška vrtnarica gđ. Ma-rija Fischer.

— **Repertoar slovenskega gle-dališča.** Iz pisarne „Dramatičnega društva“ se nam piše: V petek, dne 16. februarja, se ponavlja prvič na prvi predstavi sijajno uspela opera „Poljski žid“. V nedeljo, dne 18. februarja, boste dve predstavi. Po-poldan se vprizori tretjič izvirna šalo-igra s petjem „Oigani“ kot ljudska predstava ob znižanih cenah, zvečer pa pride na vrsto prvič na sloven-skem odru francoska drama „Lukre-cija Borgia“, ki jo je spisal fran-coski pisatelj Victor Marie Slugo. Naslovno veliko vlogo igra gospodična Spurna, glavne moške vloge pa so v rokah gg. Dobrovolnega, Dra-gutinovića in Nučiča. Priprav-ljajo se: opereta „Don Cesar“, opera „Tosca“; dramsko osobje pa študira igre: „Tuji kruh“, „Babje leto“, „Avtomobilist“ ter izvirno slov. dramo „Staroslova hči“.

— **Bela reduta** obeta — sodeč po pripravah in po vsestranskem za-nimanju zanj — nadkriti vse dose-danje predpustne prireditve v Ljub-ljani. Redutnemu odseku je znanih že cela vrsta jako okusnih in zanimivih skupin, in dasi je pustni torek še daieč, se deluje vsestranski in nepre-nehoma v prosep lepe zabave v ve-likem stilu, ki naj dostojno zaključi letošnji pustni čas. Geslo „bela re-duta“ je gotovo zelo prikladno in omogočuje iznajdljivi fantaziji jako širok delokrog. Beli značaj večera naj se kolikor mogoče varuje, maske in kostumi naj bodo po možnosti beli, bele tudi krinke in pokrivala; dame, ki se ne maskirajo, naj pridejo v beli toaleti; gospodje, ki pridejo črni, naj si omislijo to ali ono belo znamenje, belo cvetko, bel trak, kokardo i. t. d. Taki znaki se bodo dobivali tudi na večer redute pri vходу. Poletni in lawn-tennis-kostumi so za poset bele redute zelo prikladni, tako za dame kakor za gospode. — Tudi beli ton gorenje dvorane „Narodnega doma“, ki je v vsakem oziru za ples priprave-nejša in elegantnejša nego spodnja, utegne celotni vtisk prireditve povzdigi-niti. Za dekoracijo stopnjišča in šte-vilnih stranskih prostorov so priprave v najlepšem tiru.

— **Muzejsko društvo za Kranj-sko** bo imelo svoj občini zbor v pe-tek 16. februarja ob šestih zvečer v konferenčni sobi prve državne gim-nazije v Ljubljani.

— **Občini zbor ljubljanskega učiteljskega društva** z običajnim sporedom bo v sredo, dne 21. t. m., ob osmih zvečer, v posebni sobi pri „Novem svetu“, na Marije Terezije cesti. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Ljubljansko učiteljsko dru-štvo** ima vsako sredo prijateljski večer v gostilni pri „Novem svetu“ na Marije Terezije cesti, v posebni sobi pri vходу na levo. Prijatelji in gosti dobrodošli!

— **Na občenem zboru kraje-ne skupine poštinskih uslužbencev v Ljubljani** so bili izvoljeni v odbor ti-le gospodje: Avgust Jeršek, predsednik; Ivan Košenina, pod-predsednik; Avgust Heuffel, bla-

gajnik; Fr. Zupana, tajnik; Karel Čeh, knjižničar; Ant. Valentin, P. Primšar, M. Bončar, Orosl. Eržen, A. Grill, A. Senegač-nik, A. Šega, Fr. Plazar, Fr. Kristan in J. Svetlič, odborniki; Anton Ažnak, M. Bužan in A. Ravnikar, pregledniki.

— **Odbor „Pevskega kluba c. kr. poštinih in brzojavnih usluž-bencev v Ljubljani“** vabi svoje člane k družinskemu sestanku, ki se vrši v nedeljo, dne 18. svečana 1906 ob štirih popoldne v društveni sobi Rimska cesta št. 4.

— **Plesni klub „Sloga“**, obsto-ječ iz ožjega uradniškega kroga pri-redi v soboto, dne 24. t. m. v čital-niški dvorani „Narodnega doma“ svoj plesni venček. V par dneh se razpo-šljejo vabila. Klub je odmenil even-tualni čisti prebitek družbi sv. Cirila in Metoda, radi česar se nadeja obile udeležbe.

— **Javno predavanje.** Sloven-sko trgovsko društvo „Merkur“ pri-redi v soboto, dne 17. t. m. ob 9. uri zvečer v dvorani „Mestnega doma“ javno predavanje. Predaval bode g. inženir J. Turk. Tema: „Črtice iz kemije vsakdanjega gospodarskega življenja. Gospod predavatelj bode razložil izdelovanje raznovrstnih vži-gal, sveč, petroleja, sladkorja itd. ter pokazal tudi tvarine, iz katerih se po-samezni predmeti izdeljujejo. Preda-vanje je velezanimivo za vsakega ter se vsled tega nadejamo obile ude-ležbe. Vstop prost.

— **Škod rokodelcev.** Nedavno tega so na Dunaju zborovali kon-fekcijonarji in tovarnarji, ki izdelu-jejo razne obrtne izdelke ter so od-ločno protestirali, da bi se sprejela taka naredba, ki bi konfekcijonarjem in trgovcem z narejeno obleko, čevlji in drugimi izdelki prepovedala jemati mero in popravila, ko niso izučeni rokodelci. Uvideli so, da bi bila taka uredba v korist le malim obrtnikom in to hočejo na vsak način prepre-čiti. Sklicali so že razne protestne shode in se je podala deputacija k trgovskemu ministru prositi, da naj se taka naredba nikakor ne uve-ljavi. Posebno umevno je, da ob taki priliki tudi obrtniki ne držijo rok na-vzkriž in so začeli sklicavati tudi protestne shode, in sicer dne 24. sep-tembra in 13. decembra na Dunaju in velik tak shod se je vršil te dni v Lincu. Tudi ljubljanski krojači in čevljarji priredijo dne 4. marca v ve-likih dvorani „Mestnega doma“ enak shod, na katerem bode poročal svetnik trgovske in obrtne zbornice, načelnik zveze krojaških „Sloga“ na Dunaju g. Wegl-Leckl, in 2. ajerski Slove-nec, ki pa biva že v Ljubljani 1866. stalno na Dunaju. Že danes se opozarja vse samostojne krojače, šivilje in čevljar-je mojestre iz Ljubljane, kakor tudi z dežele, ter k tem obrtom pripada-joče pomočnike, šivilje in čevljar-je v stilu udeležiti imenovanega shoda, ter da odločno protestujejo proti sklepom konfekcijonarjev in tovarnar-jev. Opozarja se pa tudi gospode dr-žavne poslance, brez razlike strank, na ta shod, ker pride v kratkem v našem državnem zboru na vrsto preosnova obrtnega reda in je treba da so gospodje državni poslanci o stvari dobro poučeni, da bodo tem lažje zastopali interese malega obrt-nika. Dnevni red in čas zborovanja se bode naznanil pravočasno vsem prizadetim krogom.

— **Živinska bolnica in pod-kovska šola v Ljubljani.** Prejeli smo naslednji dopis: Na Poljski cesti nasproti zgradbi nove velike domobranske vojašnice stoji nizko zamazano poslopje, na kojega pročelju se bere: K. k. Landw. Gesell. Ver-suchshof u. Thierspital — Vrt c. kr. kmet. družbe in živilozdravnišnica. Prejšnja leta — to je pred kakimi 20 leti — je bila bolnica še v dobrem stanju, obisk je bil dovoljen, v hlevih vedno mnogo pacientov in tudi v kovačnici polno dela. Danes se je vse temeljito spremenilo. Bolnica je le še bolj po imenu, poslopje je napol podrt, zamazano, dvorišče kmetstva gmajna! Hlevi niso podobni hlevom kake bolnice; kovačnica in prostor za kovanje konj se v 50 letih menimo ni prav nič popravil. O kakih higije-ničnih napravah ni ne duha ne sluha! In to se še dandanes imenuje živilska bolnica! Ironija! V tem poslopju je podkovska šola in se tudi poučuje o ogledovanju mesa in živine. Res, ti učenci se morajo gotovo veliko in lepega naučiti v tem podrtem zasta-relem in umazanem zavodu. Le čuda, da hoče še učitelj podkovstva tam stanovati. Kmetijska družba kot last-nica živinske bolnice je uvidevši, da tako dalje ne gre in ker sama ne more utrpjeti vseh stroškov, kratko-malo sklenila, da, ako se ji ne da zadostne podpore za popravilo in vz-drževanje celega zavoda, vse opusti in proda. Šele zdaj je dež. vlada na predlog c. k. ministrstva, kateremu mora biti največ na tem, da se vzdr-žuje dobra podkovska šola, da ima za časa mobilizacije dobro podkovane konje, sklicala enketo in povabila za-stopnike dež. odbora, kmet. družbe

Moj stroj pa je tako narejen, da bo mogoče morje samo vporabiti kot gonilno silo. Moj stroj bo vzdigoval vodo morsko v posebni cevi do vrha jambora; od tam bo padala po drugi cevi doli s tako močjo, da bo ta vodna sila popolnoma zadostovala in nadomestovala premog.“

Starec je vzel z mize nekaj pa-pirjev, na katerih so bili narisani različni projekti in jih je začel faz-kazovati in razlagati svoji hčeri. Ada ni več poslušala. Sklonila je glavo na svoje šivanje in vroče solze so ji za-lile oči. Njene trepetajoče ustne so obupno šepetale:

„Zblaznel je; popolnoma je zblaz-nel.“

Bridka čuvstva so ji prevzela srce, a premagovala je samo sebe in delala skoro do jutra, vedoč, da mora s svojim delom živiti apatično mater in o milijonih sanjajočega blaznega očeta. Zavedala se je, da je v hiši žalosti najnesrečnejše bitje in ko jo je končno utrujenost premagala in je legla na svojo posteljo, je imela le eno željo — da bi se nikdar več ne prebudila. — — —

Le malo ur je spala Ada, ko jo je prebudil ropot v stanovanju v višjem nadstropju. Karlo je bil začel

ne mestne občine ljubljanske. Kakor smo bili, so bili v anketi stavljeni predlogi, govorilo se je za in proti razpustu živinske bolnice — dolgo debatiralo, a malo sklenilo! Obena korporacija nima pravega volje, da bi to reč v roke vzela, ker ne bo, ako se bolnica obdrži, temeljite poplave, da se bode vsem manjšim higijeničnim in veterinar- skim zahtevam ustreglo, kar bo stalo veliko denarja! Vprašanje pa nastane: ali bode danes v Ljubljani tudi zgradba zgradba živinske bolnice, ki mora biti opremljena z vsemi potrebnimi modernimi pripomočki? Dvomimo, ker za to je Ljubljana premajhno mesto. Pri anketi se je pač sklenilo, da se bolnica obdrži, kako bodo to storili, kje denar, da to vse je pa še nereseno. Res, da se je predložil neki načrt in stroškovnik, a menimo, da je vse to delalo na medvedovo kožo. V proračun stavljen vsota za popravilo bolnice niti približno ne bode zadostovala, ker se ni pomislilo, da se sedaj gradi nasproti bolnici velika vojašnica in je dvomiti, da bi mestna občina dovolila iz stavbenschkih ozirav tu ob Poljanski cesti kaj krpiti staro pod- raje, posebno še, ker so ob cesti hlevi in kovačnice. Pri anketi se je tudi določilo, da se vodstvo živinske bol- nice in podkovske šole izroči živino- zdravniku. Poleg plače bi živinozdrav- nik tudi stanoval v bolnici, ker bol- nice brez stalnega živinozdravnika je nezmislivo. Kako pa to storiti? V stari bolnici je nemogoče dobiti stanovanje za vodjo živinozdravnika, novo po- slopje se pa ne more graditi, ker ni denarja. Kaj torej? No, za sedaj si hočejo tako pomagati, da provizorično nastavijo živinozdravnika, ki bi to vse vodil, ali stanovanja bi ne imel v bolnici. Iz tega pa ne bo nič. To- liko let je že vse provizorično in sedaj se hoče zopet pomagati s pro- vizoričnimi naredbami. Kaj pa pomaga bolnica brez stalnega živinozdravnika? Ali bo stranka, ki pripelje v bolnico nevarno obolelo živino, kjer je treba hitre pomoči, šele v mesto letela živinozdravnika iskat? In naj bo to še ponoči! Že samo iz tega se vidi, da s tako reorganizacijo ni prav nič pomagano. Ako hočete obdržati živin- sko bolnico, je neobhodno potrebno, da se poleg temeljite poplave na- stavi v bolnici izkušeni živinozdravnik, ki bo obenem vodjo celega zavoda in ki bode tudi stanoval v bolnici. Drugo osebo bi ostalo, kakor je se- danj. Le tako bi se dalo kaj zdravega napraviti in verjeti smo, da občinski svet ljubljanski, ki je pred nekoliko leti obljubil podporo 5000 K, bode dal to vsoto le, ako se bolnica v tem smislu reorganizuje, ker le tedaj bi imela ta kaj pomena za mesto. Pod- kovska šola in pouk o ogledu mesa in živine so reči, za katere mesto nima nič skrbiti, za to so druge kor- poracije tu: država in dežela! Le ako bode dalo ministrstvo zdatno podporo za popravilo in vzdrževanje bolnice in podkovske šole, se bo dala izvršiti reorganizacija tako, da bosta te dve postali v resnici vzoren zavod, od katerega bode imelo mesto, dežela in država res kaj koristi!

O ponesrečenem stotniku Podlipniku se nam poroča, da se mu je stanje v toliko zboljšalo, da je rada, da popolnoma okreva, ne da bi bilo potreba, mu amputirati nog. O nezgodi, ki ga je zadela, se nam jav- lja jo te-le podrobnosti: Stotnik Pod- lipnik se je pretekli teden odpeljal iz Ljubljane z namenom, da bi napravil, kakor že večkrat, izlet na Radeško sedlo. Na potu tjakaj ga je dobila burja, da je moral iskati zavetja v neki planinski koči. Ker je bil ves premočen, je suzul čevlje in se zakop- pal v seno, nahajajoče se v koči. Ker vihar ni ponehal, je ostal v tej koči dva dni. Ko je burja prenehala, se je hotel vrniti v dolino. Ker pa ni mogel obuti čevljev, ki so se mu za- sušili, se je napotil bos proti Podko- renu, kjer je doma. Po hudem naporu se mu je posrečilo priti v obližje domače hiše, kjer se je onesveščen zgrudil na tla. Onesveščenega so našli sorodniki in ga prenesli v hišo. Po- klicali so dr. Tičarja iz Kranjske gore, ki je storil vse, da reši pone- srečenca. In če bo stotnik Podlipnik okreval, bo to v prvi vrsti zasluga dr. Tičarjeva.

Svarilo. Kakor se nam po- roča, prištevati je Holandsko banko „Holandsche Crediet-en Voorschot- bank“ v Amsterdamu, Centuurbanan 308, k onim petdeset, ki se bavijo z razposiljativjo srečk sumljivih vrst in si prizadeva raztegniti svoj golju- fivi delokrog celo po deželah avstro- ograde, osobito po Nižje Avstrijskem (Dunaju) in Galiciji. Z ozirom na to početje opozarja se občinstvo na omenjeno banko kar najresneje.

„Ilirski Sokol“ v Ilirski Bistrici priredi v nedeljo, dne 18. t. m. v prostorih hotela „Ilirija“ veseli- co s plesom. Vstopnina za člane: oseba 1 K, obitelj 3 osebe 1 K 50 v; za nečlane: oseba 2 K, obitelj 3 osebe 3 K. Vstop k veselici je dovo- ljen le proti izkazu vabila kot

legitimacije. Pri plesu kakor v premorih igrajo „šrameljni“ gospoda J. Rulfa in Opatije. Toaleta prome- nadna. Preplačila v društvene namene se hvaležno sprejemajo.

Nesreča. Na Premu je zlo- mil kamen obe nogi pri kopanju vod- njaka posestniku Janezu v Gašper- šiču št. 35.

Nesreča. Po svoji neprevid- nosti je prišel med jermene parne žage Franc Žnidaršič (Guzjov) v Ilir- ski Bistrici. Reževo je stroj strgal popolnoma obleko raz telesa, polomilo mu je vsa rebra in roko, ker je bil tudi notranje težko poškodovan, je nekaj ur po nesreči umrl. Sodna pre- iskava je dognala, da ne zadene last- nika niti najmanjša krivda.

Uboj. V torek dopoldne je delavec Fran Gorta v Hrušici na Gorenjskem svojo gospodinjko Marijo Jeklič, ki ga je že večkrat tožila, s pivovo steklenico trikrat tako po- glavi udaril, da se je zgrudila in v eni uri umrla. Gorta se je sam javil sodišču in povedal, da je izvršil uboj v jezi in pijanosti in da ni imel na- mena Jekličovo ubiti.

Kdaj se otvori nova že- leznica? Proga Sv. Lucija—Gorica in Jesenice—Bohinjska Bistrica se otvori tekem 2 mesecev, druge pa ali 1. julija ali 18. avgusta t. l., pri čemer prihajajo v poštev zlasti zgradbe pri Sv. Andreju v Trstu.

Dopolnilna volitev v okr. zastop slovenjeprški iz skupine veleposredstva namesto ranjkega Ro- gine se vrši v soboto 17. svečana ob 9. uri dop. Somišljeniki-volilci naj se zanesljivo udeležijo te volitve.

Po glavi tepe učitelji otroke na celjski deški nemški ljudski šoli, da se dečkom poznajo brazgotine od udarcev po več dni. Ne vemo, zakaj bi bilo to dobro in koristno, ker je drugače kaznjivo!

Vodja ponarejalcev denarja pred sodiščem. Kakor smo že več- raj poročali, se je pričela pred celj- skimi porotniki razprava proti Pavlu Kekiču, ki je obdolžen, da je v Clevelandu v Ameriki bil na čelu družbe, ki je ponarejala avstrijske 20kronske bankovce. Včeraj se je razprava preložila, da se zaslusijo še razne priče, ki niso bile zdaj povab- ljene k obravnavi. Kakor se je včeraj dognalo, je bil Kekič v Ameriki v zvezi z zloglasnimi vlomilci in izvršil več vlovov, vsled tega znaša njegovo premoženje okoli 500.000 K.

V Bočni pri Gornjem gradu je bila dne 9. t. m. volitev občinskega starejšinstva. Izvoljen je bil županom g. Anton Levar, po dom. Rjavec; svetovalcem pa: g. Ivan Zagožen v Bočni, g. Martin Cirej v Rad- mirju, g. Ivan Glojek v Krašah, g. Martin Slapnik v Rovtahn in g. Anton Kranjc v Slatini.

Nezgoda. Na postaji Mislinju pri Slovenjem gradu se je zvrnil z deskami naložen težak voz na Karla Iršiča, posestnika v St. Lenartu, in ga tako poškodoval, da je mož drugi dan umrl zaradi operacije. Iršič je bil odločen narodnjak.

Čitalnica v Ljutomeru jav- lja, da si je izvolila pri svojem red- nem običnem zboru dne 2. svečana 1906. sledeči odbor: predsednik: g. dr. Karel Grossmann, odvetnik v Ljutomeru; podpredsednik: gosp. Alojzij Vršič, trgovec v Ljuto- meru; tajnik: g. Fran Čeh, učitel- j v Ljutomeru; blagajnik: gospod Ivan Kryl, realni učitelj v Ljuto- meru; knjižničar: g. Rudolf Do- stal, učitelj v Ljutomeru; odbornika: g. Janko Karba, učitelj v Ljuto- meru in g. Martin Karba, sedlar v Ljutomeru. Namestniki: g. Fran Stanjko, tržanski sin v Ljutomeru, g. Peter Veselič, brijač v Ljuto- meru, g. Janko Horvat, slikar v Ljutomeru.

Zaradi bede se je obesil v Gorici 51 letni Franc Brandolin. Bil je doma iz Kormina.

Požar je napravil v Stračicah pri Gorici lesnemu trgovcu Sternu škodo 3000 K, ker mu je uničil shrambo za sode in les. Posestniku Pečniku v Djekšan na Koroškem je pa ogenj uničil 70 ovac in 2 konja ter mnogo krme, žita in orodja, ko je bil gospodar s sinom na svatbi.

Strajk Lloydovih kurjačev in mornarjev v Trstu traja vedno dalje in vodje strajka pozivajo de- lavce, naj strajkajo do skrajnosti. Strajkujoči so se izjavili solidarnim s stavkarji na Reki družbe ogrsko- hrvaške. Da ne zastane vse delo, si pomaga Lloyd s turškimi kurjači in mornarji, kakor tudi z onimi vojne mornarice.

Nos so zmečkala mehaniku Vincenciju Cekiniju v Trstu železna vrata, ki so se zaprla z vsi silo in se Cekini ni o pravem času umaknil.

Mlad zapravljivec. Neki va- jenec neke tržaške tvrdke je izterjal pri dolgujočih strankah 18 K, od ka- terih je po raznih gostilnah zapravil 2 K. Dečko je premišljal na vse na- čine, kako bi te 2 K nadomestil, a nič pametnega mu ni padlo v glavo. Šel je k puškarju, si kupil za ostalih

16 K samokres s patronami in se spravil v park pred kolodvorom, kjer si je hotel pogneti kroglo v glavo. O pravem času ga je pa še našel straž- nik, ki je mladega kandidata za oni svet odvedel k njegovim staršem, od- vzeti mu samokres.

Giganti ponorejalec denarja. V Devi na Ogrskem so aretovali ci- gansko tolpo, ki je ponarejala 20 kronske bankovce. Dobili so jih v zalogi 2700.

Volčevi v Bosni. V okolici Jabuke in Mežice v Bosni se je po- javilo veliko volkov, ki ob belem dnevu hodijo okoli hiš in hlevov. Škode vendar še niso napravili po- sebne.

Župnik na obtožni klopi radi umora. Z ozirom na obravnavo radi umora Stajerke Ane Rančigaj v Zadru se nam zdi umestno, da še navedemo nekatere markantne izpo- vedbe priči, iz katerih bo razvidno, kako naravnost čudno razsodbo so izrekli porotniki v Zadru glede obto- žencev župnika Tomaševića in njegove ljubice Antonijete Oštrič. Orožniški postajevođa Kalajžić je pričal, da mu je Kojo Bogunovič, ki je bil ne- kaj časa skupaj zaprt v preiskovnem zaporu z obtožencem Simo Kova- čevićem, pripovedoval, da mu je Kovačević v ječi, ko sta se pomenko- vala o svojih slučajih, priznal, da je ubil Ano Rančigaj, ki bi bila sicer še danes živa, ako bi se ne bila vedno spravljala nazaj na Sta- jersko. Antonijeta Oštrič mu je obetala 2000 kron in da bo skrbela za njegovo rodbino, ako starko ubije. Kovačević je hotel starko vreči pri Murvici z mosta v vodo, toda Antonijeta s tem ni bila zadovoljna. Onega dne, ko je župnik Tomašević odšel v Posedarje, mu je Antonijeta rekla med 8. in 9. uro zjutraj: „Danas udri! Ako nećeš ti, drugi će!“ Okoli enajstih ga je poklicala k sebi Ana Rančigaj, da bi mu dala krompirja. O je odšel knjej in jo odzadaj s polenom udaril dva ali trikrat v tihnik. Starka je padla na tla in klicala „Simon, Simon!“ Nato jo je znova jel biti. Ko je jela cur- koma teči kri, se je prestrašil in od- hitel k Antonijeti, ki ga je vprašala: „Ali je že gotova?“ Da, je odgo- voril on. Nato ga je napotila, kako naj starko prenese in uredi hišo. Ko je potem po Antonijetinem navodilu prinesel starko iz sobe v pritličju v njeno sobo v II. nastropju, je zaprl vrata odznotraj, skočil skozi okno in odhitel v Oštričevo hišo. Tu je spre- oblekel krvave hlače in vrgel krvavo poleno med krompir v shrambi. Nato se je zopet vrnil v župnišče in umil pod v sobi in stopnice, kjer so se nahajali krvavi sledovi. — Priča Kalajžić je z ozirom nato Bogu- novičev izpoved na večer istega dne odšel z orožnikom Kraljem v župnišče in res našel v shrambi med krompirjem krvavo poleno, s čimer je bilo dokazano, da je Bogu- novič govoril resnico. Nato je bil za- slišan Bogunovič sam, ki je izpo- vedal isto, kar je že prej pri- znal orožniku Kalajžiću. Orož- nik Knapp je izpovedal, da mu je jetnik Buchofer, ki je bil takisto sku- paj zaprt s Kovačevićem, pravil, ko ga je gnal iz Zadra v zapor v Budje- jevice, da mu je Tomašević pri- znal, da mu je nekda ženska ob- ljubila 2000 kron, ako umori Ano Rančigaj. Iz teh izpovedb je je pač jasno razvidno, kdo je naročil umor, če pa porotniki tega niso uvi- deli, potem je to dokaz, da so slepi ali pa pristranski. Sodni dvor je stav- il porotnikom tale vprašanja: 1. Ali je S. Kovačević namenoma in po- tujem naročil umoril Ano Ran- čigaj? 2. Ali je župnik Fran To- mašević nagovoril Kovačevića, da umori Ano Rančigaj? 2. Ali je žu- pnik Tomašević odpotoval s tem namenom, da da priliko, da se izvrši zločinstvo? 4. Ali se je on trudil, da se prikrije zločin? 5. Ali se je proti- zakonito polastil iz poštnega nabiral- nika tujeja pisma? 6. Ali je Antoni- jeta Oštrič nagovorila Kovačevića, da umori Ano Rančigaj in 7. Ali se je ona trudila, da se prikrije zločin? Porotniki so na prvo vprašanje so- glasno odgovorili z „da“, to je, da je Kovačević umoril starko po naro- čilu druge osebe, vsa druga vpra- šanja so pa izvzeli 5. in 7. vpra- šanje zanikali. Ta pravorek porotnikov je izzval med občinstvom živahne ko- mentarje. V dvorani je nastala splošna nevolja. Človeka kar zbode v oči nelogičnost te porotniške razsodbe. Kako je mogel biti sluga obsojen radi umora na prigovarjanje drugih oseb, oproščeni pa oni, ki so mu edino mogli k temu prigovar- jati? Ako pa sluga ni nikdo nagovarjal k umoru, potem bi se morali obsoditi samoradi ubojstva. Kako je mogla biti Antonijeta obsojena radi po- skusa, prikriti zločin, župnik Tomašević pa oproščen? Ako bi njej imelo biti jasno, da se je do- godilo hudodelstvo, ko je videla staro Rančigaj krvavo na tleh, bi moralo

to biti še tembolj jasno župniku To- maševiću. Splošna nevolja je zavla- dala, kakor se poroča iz Zadra, zlasti med sodniki in odvetniki, ki so bili prisotni pri obravnavi, radi te narav- nost nečuvne porotniške razsodbe. Ker se je prijavila ničnostna pritožba, ni izključeno, da bi se ne odredila še nova razprava!

Tatvina. Hlapcu Janezu Go- rencu je bilo včeraj na Poljanski cesti v kovčeg vlomljeno in ukradenega 12 K denarja. Tatvine je sumljiv neki postopal. — Likarici Mariji Galjotovi je dne 12. t. m. neznan tat ukradel pred neko gostilno na Martinovi cesti za 6 K 80 vin. perila.

Arretovana je bila včeraj služkinja Marija Lukšičeva, ker je pred nekaj časom neki svoji prijate- ljici v „Zavodu sv. Marte“ poneverila za 6 K obleke.

V deželno bolnišnico so da- nes pripeljali Jožefa Gašperšiča iz Prema na Notranjskem, ker je padel in si zlomil levo nogo.

Delavsko gibanje. Včeraj sta se odpeljala z južnega kolodvora v Ameriko 2 Slovenca. V Heb so šli 4. v Inomost 15. v Ljubno 7. v Go- spo sveto pa 11 Hrvatov. Na Koroško je šlo 10 šumarjev.

Izgubljeni in najdene reči. Sluga Ivan Mihler je izgubil bankovec za 20 K. — Dijak Ivan Milač je iz- gubil rujavko denarnico, v kateri je imel okoli 2 K denarja in vojni li- stek do Kranja. — Šolska učenka Ana Zadnikarjeva je izgubila bankovec za 10 K. — Hlapec Ivan Košak je našel telovadne hlače in jih oddal na ma- gistratu.

Jugoslovanske vesti. „Ma- cedonija i Mačedonci“. Ta zna- menita knjiga, ki opisuje Macedonijo in Macedonce v geografskem, etno- grafskem in statističnem oziru in o kateri se je že v našem listu govo- rilo, je izšla te dni v Belgradu. Knjigo je spisal načelnik srbskega korespon- denčnega urada, Ivan Ivanič, ki je bil dolga leta srbski konzul v Ma- cedoniji in ki temeljito pozna zemljo in narod, ki biva v nji. Knjiga ob- sega 21 tiskovnih pol velikega formata in stane 6 dinarov. Naroča se pri knjigotrošču Saviču v Belgradu. Kdor se zanima za veleinteresantno zemljo Macedonijo, naj poseže po knjigi!

Velikemu županu varaž- dinskemu, baronu Rubidu, so razni listi očitali, da je posilil v svo- jem uradu neko gospo Štefanijo Ja- kupić, vsled česar jo je zapustil njen mož; ker je nato Štefanija Jakupić barona Rubida tožila, da mora vzdr- ževati njo in njene otroke, jo je le- ta dal zapreti. Z ozirom na te vesti je zastopnik barona Rubida izjavil, da bo tožil „Novi List“ in „Gross Oester- reich“. Kakor pa poroča „Gross Oesterreich“, si je Rubido premislil to- žiti ta dva lista, ker bi bili obravnavi o teh tožbah na Reki, oziroma na Du- naju, česar se pa Rubido boji, ker bi ga tukaj razkrinkali. Zato je Rubidov zastopnik tožil samo hrvaški humo- ristični list „Štefek z mustači“ v Va- raždinu zaradi pesmi „Krivoprišež- niku“ in „Prešestniku“, o katerih pe- smih misli, da se tičejo njega — ve- likega župana. — To je junaštvo, tožiti tam, kjer se ve, da bo obtoženec obsojen, ako je kriv ali ne!

Tiskovna svoboda v Črni gori. Zadnja številka črnogorskega uradnega lista priobčuje v svojem službenem delu tiskovni zakon za kneževino Črno goro, v katerem se nahajajo tudi tele določbe: „Tisk je v Črni gori svoboden. Cenzura in denarna kavgija se odprav- ljena.“ Časopisje ni podvrženo no- benim administrativnim naredbam. Ča- sopolis in druge tiskane stvari lahko prepove državna policijska oblast samo v slučaju, ako se prepriča, da se v njih žali knez-gospodar, knežinja in vladarska hiša, da se napada zakoniti red prestolonasledstva ali da se me- ščani pozivljajo na vstajo proti zaka- niti oblasti, odnosno k dejanjem, ki so pod kriminalnim zakonom. Časo- pise, knjige, brošure, slike itd., ki niso prepovedane po tem zakonu, lahko svobodno vsak črnogorski drža- vljan razpečava in razpro- daja na javnih prostorih. V to ni potreba nobenega posebnega oblast- venega dovoljenja. — Črna gora ima sedaj, kakor je iz navedenega raz- vidno, naprednejši in svobodnejši ti- skovni zakon, kakor Avstrija! Naša država je pač v vsaki zadevi — „in orbe ultima“!

Črnogorci in „Hrvatsko Pravo“. Splitsko „Naše Jedinstvo“ piše: „Hrvatsko Pravo“ je nedavno tega napadlo Črnogorce, da so lopovi, da so ničvrednejši in da so dobri samo za ropanje. Čujemo, da je ta članek tako razžalil dva Črnogorca, da sta sklenila odgovoriti v Zagreb in po- zvati dr. Franka na dvoboj ali si na drug način poiskati zadoščenja.“

*** Najnovejše novice.** — Proti pretepanju zakonskih žen je bil vložen v ameriški zbornici zakon- ski načrt, ki zahteva za take može javno izpostavljenje in telesno kazen. Zakon je bil zavrnjen ter je pri tej

priliki izjavil ženin Alice Roosevelt, da si neposredno pred vstopom v zakon ne upa glasovati za tako drastično kazen.

— Bivšemu francoskemu predsedniku Loubetu je poslal ruski car insignije Andrejevega reda v briljantih.

— Zgorela je pivovarna Grin- zinger na Dunaju.

— Med plesom se je zrušil strop v kadetni šoli v Inomostu. K sreči se je to zgodilo med odmorom, ko so se vsi pari sprehajali ob ste- nah dvorane. Pol ure pred dogodkom je zapustil plesno dvorano nadvoj- voda Evgen.

— Šest vseučiliščnih pro- fesorjev so baje ustrelili 6. t. m. v varšavski trdnjavi.

— Visoka starost. V Dun- Novem mestu je umrla trgovčeva žena J. Schneider, 104 leta stara.

— Sardon je spisal novo ve- seloigro „La Piste“.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 15. februarja. Poslan- ska zbornica nadaljuje danes razpravo o rekrutnem zakonu. Domobranski minister Schönaich je v svojem govoru povedal, da vlada zahteva, naj se po- množi stalna armada in dovolijo sredstva za novo oboroženje. Razprava bo še danes končana.

Dunaj 15. februarja. Ministr- ski predsednik Gautsch bo še v današnji seji odgovoril na inter- pelacijo nemških strank zastran razmerja med Cislitvansko in Ogrsko.

Dunaj 15. februarja. Koncem današnje seje poslanske zbornice vložijo dr. Kramar in tovarši važno interpelacijo, v kateri bodo vprašali, kako utegne kriza na Ogr- skem vplivati na državo za slu- čaj, da se zaradi Maroka vname med Nemčijo in Francijo vojna in kaj je s carinskim konfliktom s Srbijo.

Dunaj 15. februarja. Češki poslanec Holansky je imel da- nes kar dva konflikta. Najprej je nahnul načelnika budgetnega od- seka, češ, da zadržuje zakon o zvišanju duhovskih plač. Vnel se je oster prepir. Pozneje je Holansky med govorom mini- stra Schönaicha nekaj zabav- ljal na šefa generalnega št ba Becka in prišel v konflikt z ne- kim poslancem, s katerim bi se bil skoraj stregel.

Dunaj 15. februarja. Danes je imunitetni odsek razpravljal o za- htevi, naj se dovoli sodno pre- gnanje poslanca Fressla zaradi članka, ki je baje žiljav za ce- sarja in v katerem se huska vo- jaštvo na upor. Odsek je z 12 proti 6 glas m sklenil, da s dne- ga preganjanja ne dovoli. Vsled tega sklepa je odstopil načelnik imu- nitetnega odseka.

Dunaj 15. februarja. Vlada predloži v torkovi seji vo- lino reformo poslanski zbornici.

Dunaj 15. februarja. Fejer- vary je prišel danes na Dunaj, je bil v dolgi avdijenci pri ce- sariu in se je potem zopet vrnil v Pešto.

Dunaj 15. februarja. Cesar obišče letos poleti Moravsko.

Praga 15. februarja. Danes je bila volitev župana, zaradi ka- terih se je bil v zadnjih dneh med oster boj med Mladočehi in med Staročehi. Izvoljen je bil mla- dočeški kandidat, dosedanji pod- župan dr. Karel Groš. Oddanih je bilo 87 glasov; Groš jih je dobil 76.

Brno 15. februarja. „Lidove Noviny“ poročajo, da je pravo- sodno ministrstvo odredilo obno- vitev procesa Hilsner (ritu- alni umor) in sicer se bo proces vršil pred enim izmed porotnih sodšč na Moravskem.

Budimpešta 15. februarja. Predsednik poslanske zbornice Justh je izjavil, da še nima fici- alnega obvestila, da je sklican državni zbor.

